

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.137/2026/13-I.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Ernszt Ügyvédi Iroda

felperesi jogi képviselő címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Szentestóth Ügyvédi Iroda

alperes jogi képviselő címe

A per tárgya:

ajándék visszakövetelése

Az elsőfokú bíróság:

Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

6.P.20.476/2025/10.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes, alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja és az elsőfokú bíróság által megjelölt ingatlanon felül a felperes tulajdonába adja ajándék visszakövetelése jogcímén az ingatlan 1 218729 m² területnagyságú, erdő művelési ágú, az ingatlan 2 378301 m² területnagyságú, erdő községi mintatér, kivett árok, erdő művelési ágú, valamint az ingatlan 3 helyrajzi számú, 16167 m² területnagyságú, szántó, erdő művelési ágú ingatlanok alperes tulajdonában álló ½ tulajdoni hányadát.

Ezen ingatlanok tekintetében is elrendeli, hogy az ingatlanügyi hatóság az alperes 1/1 tulajdoni illetőségének ½ részének terhére a felperes javára a tulajdonjogot ajándék visszakövetelése jogcímén bejegyezze.

Mellőzi a felperest elsőfokú perköltség fizetésére kötelező rendelkezést és megállapítja, hogy a peres felek az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

A fizetendő kereseti illeték összegét a felperes vonatkozásában 750.000 (hétszázötvenezer) forintra leszállítja, az alperes vonatkozásában 750.000 (hétszázötvenezer) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a peres felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

A felperest és az alperest személyenként 1.250.000 (egymillió-kétszázötvenezer) forint fellebbezési illeték megfizetésére kötelezi. Az illeték megfizetése e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes az alperes apja.

[2] A felperes 1/1 arányú tulajdonát képezték az ingatlan 1 218729 m² területnagyságú, erdő művelési ágú (a továbbiakban ingatlan 1.); az ingatlan 2 378301 m² területnagyságú, erdő községi mintatér, kivett árok, erdő művelési ágú (a továbbiakban ingatlan 2.); az ingatlan 3 helyrajzi számú, 16167 m² területnagyságú, szántó, erdő művelési ágú (a továbbiakban ingatlan 3.); az ingatlan 4 helyrajzi számú, 1083 m² területnagyságú, szántó művelési ágú (a továbbiakban ingatlan 4.); az ingatlan 5 helyrajzi számú, 7177 m² területnagyságú, szántó művelési ágú (a továbbiakban ingatlan 5.); az ingatlan 6 helyrajzi számú, 1002 m² területnagyságú, szántó művelési ágú (a továbbiakban ingatlan 6.) és az ingatlan 7, 54 m² területnagyságú, lakás megnevezésű (a továbbiakban ingatlan 7.) ingatlanok.

[3] Az ingatlan 1. és az ingatlan 2. tekintetében a felperes és az alperes 2002. december 2-án tartási szerződést kötöttek, amelyekkel az alperes megszerezte az ingatlan 1. és az ingatlan 2. tulajdonjogát. A tartási szerződéseket a felek felbontották, az alperes tartás jogcímén szerzett tulajdonjoga 2010. október 13-án törésre kerül; ugyanezen a napon az alperes mindkét ingatlan tulajdonjogát ajándék jogcímén megszerezte.

[4] Az ingatlan 4., az ingatlan 5. és az ingatlan 6. 1/1 arányú tulajdonjogát 2010. október 13-án, az ingatlan 3. 1/1 arányú tulajdonjogát 2011. július 21-én, az ingatlan 7. 1/1 arányú tulajdonjogát 2013. augusztus 5-én a felperes az alperesnek ajándékozta.

[5] A külterületi ingatlanokon az ajándékozások idején még együtt dolgoztak a peres felek, majd az alperes vette át a földeken való gazdálkodást.

[6] Felperes 2021 őszén úgy döntött, hogy a lányának is ingatlanokat akar ajándékozni, ezért az akkor még tulajdonában lévő 3 ingatlant 2022. november 30-án – a felesége tudta nélkül – a lányának ajándékozta. Ebből az egyik ingatlan a alperes címe szám alatti ingatlan volt, amelyben akkor még együtt laktak a peres felek és a felperes felesége, akinek az ingatlanon holtig tartó hasznélvezeti joga van. A felperes és a felesége között a cím1 alatti ingatlan elajándékozása miatt komoly nézeteltérés alakult ki, ami folyamatos vitákhoz, majd az életközösség felbomlásához vezetett. A felperes és felesége közötti konfliktusba bevonódtak felnőtt gyerekeik is: az alperes az anyja, lányuk a felperes oldalára állt.

[7] A felperes felesége peres eljárást is kezdeményezett az ajándékozási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt, aminek hatására a szerződést részben felbontották és a cím1 alatti ingatlan ½ részére a felperes tulajdonjogát a 2022. március 8-án kelt okirat alapján visszajegyzték, azt a felperes később a feleségére ruházta át, majd felperes felesége azt 2023. április 21-én részben ajándékozás, részben vétel címén az alperesnek juttatta, a hasznélvezeti jogának fenntartásával.

[8] Azóta a felperes az ingatlanban nem tulajdonos.

[9] 2022. január 15-én a peres felek és a felperes felesége felkereste a lánygyermeket. A felperes bement a lányához, majd az alperes és a felperes felesége a felperes gyógyszereit a kerítésnél hagyták. Ezután nem engedték visszaköltözni a cím1 alatti ingatlanba; felperes

felesége a viták elkerülése érdekében arra az elhatározásra jutott, hogy a felperest nem fogja beengedni az ingatlanba.

[10] 2022. január 15-én az alperes a felperes cím1 alatti házban tartott 4 db vadászati fegyverét, lőszereit leadta a rendőrségen.

[11] 2022. február 28-án a felperes megjelent a cím1 alatti ingatlannál és be akart menni; az utcán tartózkodott a lánya és a veje is. A kapuhoz kijött a házból az alperes, és nem engedte, hogy a felperes a házba bejusson, a kaput visszatolta. Ekkor mind a felperes, mind az alperes megsérült.

[12] A felperes 2022 áprilisától albérletben él. Havi jövedelme a nyugdíja, ami 200.000 forint, egyéb jövedelemmel nem rendelkezik. 50 éves korától leszázalékolt, több betegségben szenved. Súlyosan mozgáskorlátozott, csípő- és vállprotézise van. Szívrohama, pitvarfibrillációja is volt, az általános állapota gyenge, elsősorban izom és ízületi problémák miatt.

[13] 2023. május 9-én a felperes karhatalom segítségével került újra birtokba a cím1 alatti ingatlanban. E napon a felperes és felesége közötti beszélgetés során a felperes a következő tartalmú írásbeli nyilatkozatot tette: „Nyilatkozom: feleségemnek és fiamnak mindent megbocsájtok, mindent, korábbiakhoz hasonlóan szeretnék békében élni.” E mondat alatt leírta, hogy „Elfogadja alperes segítségét, hogy a fentiek megvalósuljon pereskedés mellőzésével”, majd ezt is aláírta.

[14] 2023. május 9. után, de még a felperes cím1 alatti ingatlanból való elköltözése előtt az alperes romlandó élelmiszereket vitt be a felperes által használt szobába.

[15] 2023. május 15-én az alperes azzal hívott mentőt, hogy a felperes öngyilkossággal fenyegetőzik. A felperest végül az alperes vitte be a Budapesti Jahn Ferenc Dél-pesti Kórházba. A pszichiátriai betegek felülvizsgálatával kapcsolatos nemperes eljárás 2023. május 18-án indult, igazságügyi pszichiáter szakértő vizsgálta meg a felperest, és a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság engedélyezte a felperes zárt osztályon tartását. A kórházból a felperes 2023. május 24-én távozott. A zárójelentés szerint a felvételre az előzményben felmerülő suicid/homicid gondolatokra, illetve a jelenleg is fennálló pszichomotoros agitációra tekintettel került sor, „magatartása közvetlen veszélyeztetőnek minősül”. A kognitív pszichológiai vizsgálat enyhe fokú demenciát véleményezett. Pszichiátriai osztályos teendő hányában, közvetlen veszélyeztető magatartás híján a felperest kérésének megfelelően, hozzátartozó kíséretében otthonába bocsátották. Pszichiátriai gyógyszer nem javasoltak.

[16] A felperes felesége 2023. június 6-án távoltartási eljárást kezdeményezett annak érdekében, hogy a cím1 alatti ingatlantól távol tartsa a felperest; a kérelmet elutasították.

[17] Az alperes 2023. június 26-án az ingatlan 7. tekintetében használati jogot engedett a felperesnek a folyamatban lévő peres eljárás mielőbbi lezárása és befejezése érdekében.

[18] A felperes a cím1 alatti ingatlannál 2023. május 30-án megjelent és a nála lévő kulcsokkal sikertelenül próbálta kinyitni a kapun lévő lakatot. A szomszéd ingatlanról a kerítésen átmászva jutott be a cím1 alatti ingatlanba, hogy onnan néhány személyes holmiját elhozza, majd elhagyta az ingatlant.

[19] A felperes javára a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2.P.XX.320.150/2023/63. számú ítéletével a házastársak utolsó közös lakóhelyéül szolgáló cím1 alatti ingatlan vonatkozásában lakáshasználati jog ellenértékének megfizetésére kötelezte felperes feleségét. A lakáshasználati jog ellenértékének összegét a Fővárosi Törvényszék a 49.Pf.634.976/2025/5. számú ítéletével 6.800.000 forintra leszállította.

[20] Az alperes a peres eljárás megindulását követően a felperessel folytatott beszélgetéseit felvette. Ezek egy részében érintett volt a felperes lánya is. Ezekből jelen eljárásban írott formában csatolt be utólagos bizonyítás keretében beszélgetéseket. A felvételek közül egyeseket tanúl részére is átadta, aki azokat magával vitte a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság 15.P.XX.20.150/2023. számú eljárásában történő tanúkihallgatására.

[21] A felperes keresetében azt kérte, hogy ajándék visszakövetelése jogcímén adja a bíróság a tulajdonába az ingatlan 1 218729 m² területnagyságú, erdő művelési ágú ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni hányadát (értéke 16.500.000 forint); az ingatlan 2 378301 m² területnagyságú, erdő községi mintater, kivett árok, erdő művelési ágú ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni hányadát (értéke 21.500.000 forint); az ingatlan 3 helyrajzi számú, 16167 m² területnagyságú, szántó, erdő művelési ágú ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni hányadát (értéke 1.000.000 forint); az ingatlan 4 helyrajzi számú, 1083 m² területnagyságú, szántó művelési ágú ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni hányadát (értéke 500.000 forint); az ingatlan 5 helyrajzi számú, 7177 m² területnagyságú, szántó művelési ágú ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni hányadát (értéke 3.500.000 forint); az ingatlan 6 helyrajzi számú, 1002 m² területnagyságú, szántó művelési ágú ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni hányadát (értéke 500.000 forint) és az ingatlan 7 54 m² területnagyságú, lakás megnevezésű ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni hányadát (értéke 5.000.000 forint).

[22] Kérte az alperes annak tűrésére kötelezését, hogy az ingatlanok megjelölt tulajdoni hányada vonatkozásában az alperes tulajdonjogának törlésével egyidejűleg a felperes tulajdonjogát az ingatlanügyi hatóság ajándék visszakövetelése jogcímén bejegyezze. Kérte az ingatlanügyi hatóság megkeresését az érintett ingatlan tulajdoni hányadok tekintetében az alperes tulajdonjogának törlése és tulajdonjoga bejegyzése érdekében.

[23] Kérte továbbá annak megállapítását, hogy a 2023. május 9-i „megbocsájtó nyilatkozata” a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:91. §-a, másodlagosan 6:90. §-a alapján érvénytelen.

[24] Perköltségét felszámította.

[25] Az ajándék visszakövetelése tekintetében keresetét elsődlegesen a Ptk. 6:237. §-ára, másodlagosan a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 582. §-ára alapította.

[26] Arra hivatkozott, hogy amikor az alperes tudomást szerzett a cím1 alatti ingatlan ajándékozásáról, felháborodott, ellene fordult. Ettől kezdve a felesége és az alperes összefogtak ellene; viták alakultak ki. Álláspontja szerint a felesége az alperes hathatós és agresszív közreműködése nélkül mindezt nem tudta volna megtenni.

[27] A létfenntartás veszélyeztetettsége körében hivatkozott arra, hogy nyugdíja havi 200.000 forint, amiből egy egyedülálló személy létfenntartása nem biztosítható. Az alperes az autóját is elvette.

[28] A cím1 alatti ingatlanból való kizárását követően egy darabig a lányáéknál lakott, később a szigeten lévő telken, ami az alperes nevében van, de ő a haszonélvező, majd áprilistól albérletbe költözött. A lakhatása a szigeti ingatlanon csak egy összkomfort nélküli faházban lenne megoldható.

[29] A nyugdíján felül egyéb bevétele nincs. Albérletben kell élnie; egy rövid ideig lánya és családja támogatták, de ezt nem tudják tovább vállalni. Súlyos mozgáskorlátozott, és egyéb egészségi problémái vannak. Amikor a lányának ingatlant ajándékozott, még nem volt anyagi gondja.

[30] Az ajándék visszakövetelésére okot adó, súlyos jogsértésként hivatkozott arra, hogy a felesége és az alperes a cím1 alatti ingatlanból kizárták; a birtokvédelmi határozat ellenére sem engedték birtokba lépni. A jogerős bírósági döntést követően, 2023 tavaszán tudott bejutni az ingatlanba.

[31] A feleségét az alperes befolyásolja; az ajándék visszakövetelését a Ptk. 6:237. § (2) bekezdése alapján a megajándékozott közeli hozzátartozója által elkövetett jogsértés is megalapozza.

[32] Az alperes a pincében lévő és bezárva tartott páncélszekrényből kivette a felperes vadászfegyvereit és bevitte a rendőrségre, miután kizárták a házból. Ezeket a rendőrség elkobozta és bírságot kellett fizetnie. Rendőrségi feljelentést tett. A páncélszekrényben volt még 4,5 millió forint készpénze is, amely szintén eltűnt.

[33] A kizárását követően többször is próbált bejutni a cím1 alatti ingatlanba, de az alperes minden alkalommal megakadályozta a bejutását.

[34] Az alperes 2023. május 15-én minden ok nélkül – róla azt a valótlan-ságot állítva, hogy öngyilkossággal, gyilkossággal fenyegetőzik - mentővel be akarta vitetni a Jahn Ferenc Dél-pesti Kórház Pszichiátriai Osztályára. A kórházból azonnal el akarták engedni, de az alperes intézkedésére benn tartották „kivizsgálás” céljából 2023. május 24-ig a zárt osztályon. A zárójelentés szerint pszichiátriai osztályos teendő nem volt, veszélyeztető magatartás nem állt fenn, gyógyszer sem javasolnak, ami önmagában bizonyítja, hogy az alperes alaptalan bejelentést tett.

[35] A felesége távoltartási eljárást kezdeményezett ellene; a kérelmet a fia készítette. A távoltartási kérelmet elutasították.

[36] Miután 2023. május 9-én visszakerült a cím1 alatti lakóhelyére, az alperes a hűtőszekrényből bevitte a szobájába az összes romlandó élelmiszerét és letette a nappaliban, a konyhába nem mehetett.

[37] Az alperes számos olyan - családi beszélgetésről készült - dokumentumot, hang- és videófelvételt csatolt be róla és leányáról, melyeket a tudomásuk, hozzájárulásuk nélkül készített. A jogellenes felhasználást az alperes azzal is megvalósította, hogy ezen felvételeket és leiratukat vagy azok egy részét harmadik személyeknek is megmutatta, illetve átadta. tanúl a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróságon tanúként meghallgatásakor (15.P.XX.20.150/2023/39. számú jegyzőkönyv) elismerte, hogy a nála lévő hangfelvétel leiratot az alperestől kapta meg. Az alperes megsértette a Ptk. 2:43. § g) pontja és 2:48. §-a szerinti személyiségi jogait, ez a súlyos jogsértés az ajándék visszakövetelését megalapozza.

[38] Előadása szerint az alperes győzte meg, hogy ha az ő nevének vannak az ingatlanok, sokkal több dolgot tud intézni egyedül. Az ajándékozásra egyrészt ez a feltevés vezette, melyet az alperes is ismert. Feltételezte továbbá, hogy egy átlagosan hálás, szülőjét tisztelő felnőtt emberként fog a fia viselkedni vele szemben és a saját és a szülei megélhetésének érdekében is kezeli majd a ráíratott ingatlanokat. Ez a feltevése nyilvánvalóan ismert a fia előtt és ez a feltevése véglegesen megdőlt.

[39] A tartási szerződések bizonyítják azt a feltevést, hogy idős korában a megfelelő eltartását az alperes biztosítani fogja. Nem tudja, hogy a tartási szerződésekből miért, és hogyan lett ajándékozási szerződés, ez az alperes manipulációjának eredménye lehet.

[40] Bízott a házassági életközösség helyreállításában és a családi békében, ezért 2023. május 9-én átgondolás és értelmezés nélkül, saját kezével leírta és aláírta a túlnyomórészt az alperes által diktált nyilatkozatot. A nyilatkozatnak nyelvtanilag sincs értelme és semmi konkrétumot nem tartalmaz. Az első tárgyaláson vált számára nyilvánvalóvá, hogy szándékosan tévesztették meg annak érdekében, hogy az alperes pernyertes legyen.

- [41] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Perköltség iránti igénye volt.
- [42] Érvelése szerint a feltevés az ajándékozás időpontjában fennállott és az ajándékozó szándékát döntően meghatározó kíváncsi; amely nem azonosítható az ajándékozó általános erkölcsi elvárásaival, hanem konkrétan kinyilvánított, a megajándékozott számára is felismerhető elvárás kifejezésre juttatása (BH2008. 149.).
- [43] A felperes és az alperes között létrejött ajándékozási szerződések elvárást (feltételként) nem tartalmaznak.
- [44] A felperes és közte az érzelmi kapcsolat meggyengült, a felperessel szemben ugyanakkor súlyos jogsértést nem követett el.
- [45] A szülei között súlyos érzelmi válság alakult ki. A felperes a feleségével szemben durva, agresszív magatartást tanúsított, erőszak alkalmazásával fenyegetőzött; ő az anyja mellé állt a vitában.
- [46] Többször felajánlotta, hogy a településrészi, 54 nm nagyságú ingatlan (ingatlan 7.) használati jogát a felperesnek átengedi, az ingatlanban lakhatását biztosítja, így a bérleti díj felmerülésére alaptalanul hivatkozik a felperes. A felperes gépkocsival nem rendelkezik.
- [47] 2022-ben a felperes három, jelentős értékű ingatlant is a lányának ajándékozott; így a felperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy létfenntartása veszélyeztetett, a jelenlegi helyzete kialakulását ugyanis a felperes felróható magatartása okozta.
- [48] A felperes nincs kizárva a cím1 alatti házból, zárcsere nem történt.
- [49] Vitatta, hogy bárki bárkit magánszemélyként bevitethetne pszichiátriai kezelésre. A felperes komoly szellemi leépülésben szenved.
- [50] A felperes - bár valós sérelem nem érte - az általa sérelmesnek ítélt magatartást megbocsátotta, 2023. május 9-én vele és a feleségével megbékült. Vitatta, hogy a felperesre bármilyen pressziót gyakorolt volna, vagy őt manipulálta vagy megtévesztette volna.
- [51] A hang és videó dokumentáció készítésére az ő és az anyja személye és vagyona elleni „támadás” elhárítása és a folyamatosan zajló jogsértések bizonyítása céljából, jogos védelmi helyzetben került sor, ami a jogellenességet kizárja.
- [52] Az elsőfokú bíróság ítéletében az ingatlan7 ingatlan ½ tulajdoni hányadát felperes felperes tulajdonába adta ajándék visszakövetelése jogcímén.
- [53] Elrendelte a jogerős ítélet alapján, hogy az ingatlanügyi hatóság a jogerős ítélet alapján az alperes ingatlan tulajdoni hányada tekintetében a felperes javára a tulajdonjog bejegyzését ajándék visszakövetelése jogcímén átvezesse.
- [54] Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [55] Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 3.309.874 forint perköltséget.
- [56] A felperest 1.245.000 forint, az alperes 255.000 forint illeték megfizetésére kötelezte az állam javára.
- [57] Határozatának indokolása szerint a jogvitát az rPtk. 582. § (1) – (4) bekezdéseiben foglaltak alapján bírálta el.
- [58] Kifejtette, hogy a felperest kifejezetten tájékoztatta, hogy a súlyos jogsértés körében konkrétabb tényállást kell megjelölnie, a tényállás csak a bizonyítékokból volt megállapítható.
- [59] Rögzítette a nem vitatott tényeket, illetve azt, hogy a tényállást milyen bizonyítékok alapján állapította meg.

[60] Nem fogadta el a felperesnek azt a nyilatkozatát, hogy nem tudott a tartási szerződésekről, és azok megszüntetéséről. Megállapítása szerint az ajándékozásra nem feltevessel került sor.

[61] Az ajándék visszakövetelésére a feltevés megghiúsulására hivatkozással csak akkor van mód, ha az ajándékozó a feltevését az ajándékozás során a megajándékozott által kétséget kizáróan felismerhető módon kinyilvánította, így az rPtk. 582. § (3) bekezdésére alapított kereseti kérelem alaptalan.

[62] Az ingatlan 1., az ingatlan 2. és az ingatlan 7. kivételével az ajándékozási szerződések nincsenek meg; arra a felperes nem hivatkozott, hogy a feltevést az ajándékozási szerződések tartalmazzák. A felperes a feltevés vonatkozásában a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

[63] felperes felesége tanúvallomásából arra következtetett, hogy nem az alperes okozta a felperes és felesége közötti konfliktust, hanem az, hogy a felperes felesége kiállt a saját véleménye mellett a lakóhelyükül szolgáló címl alatti ingatlan egészének elajándékozásával kapcsolatban. A konfliktusba belevonódtak a felnőtt gyerekek is, ez valamennyi rokon tanú vallomásából megállapítható volt. felperes felesége, tanú2 és tanú 3 tanúk vallomását is elfogultnak találta, azokat ennek tükrében értékelte.

[64] Közös gazdálkodás, közös háztartásban élés hiányában a felperes feleségét nem tekintette az alperessel együttélő hozzátartozónak. Jogi álláspontja szerint önmagában az együttlakás nem alapozza meg az ajándék visszakövetelését a hozzátartozó magatartása miatt.

[65] Kifejtette, hogy a felróható magatartás csak akkor értékelhető, ha az egyben jogsértésnek is minősül, azaz jogszabályban védett érdeket sért. A visszakövetelési feltétel lényegében fennáll minden olyan esetben, amikor bűncselekmény elkövetése történik. A tág értelemben vett polgári jogi jogszabályok megszegése azonban nem feltétlenül jár ilyen következménnyel.

[66] A Ptk. 6:9. §-ában foglaltak alapján arra mutatott rá, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a 2023. május 9-i nyilatkozat megtételekor az alperes és felperes felesége megtévesztették. felperes felesége a távoltartás iránti kérelmet 2023. május 10-e után nyújtotta be, és azt követően nyilatkozott a bontóperben is, amikor már nyilvánvaló volt, hogy a felperes megtámadta a jognyilatkozatot, nem akarta jelen peres eljárás megszüntetését. A felperes nem a nyilatkozatban foglaltak szerint járt el, így nem várhatta, hogy felperes felesége aszerint járjon el. A jognyilatkozat felperes általi megtámadását követő cselekményekből nem lehet következtetést levonni a 2023. május 9-én történteke. A felperes e körben sem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének.

[67] A korábbi eseményekre, a felek között folyamatban lévő perekre figyelemmel alaptalan feltevés volt a felperestől, hogy ugyanolyan legyen a helyzet, mint korábban volt, amikor mindent a felperes döntött el. A felperes nem várhatta el alappal volt feleségétől, hogy ugyanolyan szolgálalkúen járjon el a továbbiakban is, mint korábban, amikor még egyikük sem csalódott a másikban. A felperesnek fel kellett ismernie a tévedését e körben, ha azért tette a nyilatkozatát, mert úgy gondolta, hogy minden olyan lesz, mint korábban.

[68] A szavak általánosan elfogadott jelentése szerint a felperes megbocsátott (Ptk. 6:8. §), és a peres eljárások megszüntetését ígérte az alperesnek. Erre figyelemmel a 2023. május 9-e előtt történt események körében elfogadta az alperes azon védekezését, hogy a felperes azon cselekményeket megbocsátotta.

[69] Az elsőfokú bíróság alaptalannak ítélte az rPtk. 582. § (2) bekezdésére alapított kereseti kérelmet is.

[70] Okfejtése szerint a cím1 alatti ingatlanból való kizárás - felperes felesége tanúvallomásából megállapíthatóan - felperes felesége akarata volt, akinek magatartása – az alperessel való közös háztartásban élés hiányában - nem eredményezné az ajándék visszakövetelhetőségét. A felperes nem bizonyította, hogy a lezárt pánccs szekrényből az alperes vette ki a fegyvert és a pénzt; a fegyver leadása a rendőrségen nem minősül bűncselekménynek, ezáltal súlyos jogsértésnek sem tekinthető.

[71] A cím1 alatti ingatlannál kölcsönös dulakodás történt, mindkét fél sérüléseket szenvedett el. A felperes sérüléseit alátámasztotta tanú 3, tanú2 tanúvallomása, a sérüléseit a látólelet. Nem bizonyított, hogy az alperes szándékosan okozott sérülést a felperesnek ekkor. A dulakodás során a kölcsönösen elszennvedett sérülés nem tekinthető súlyos jogsértésnek.

[72] A pszichiátriára történő bevitele körében tanú 3 tanúvallomása alapján bizonyítottan látta, hogy a felperes öngyilkossággal, gyilkossággal fenyegetőzött. Az alperes bűncselekményt nem követett el a felperes sérelmére. A felperes 9 napot töltött a pszichiátrián, zárt osztályon; a bírósági felülvizsgálat keretében a pszichiáter szakértő is úgy ítélte meg, hogy szükséges a felperes kötelező gyógykezelése. A zárójelentésben demenciát diagnosztizáltak, a felperesnek jelentkeznie kellett a háziorvosnál további vizsgálatok céljából, aminek nem tett eleget. E körben sem állapítható meg súlyos jogsértés az alperes részéről.

[73] A romlandó élelmiszerek szobába való bevitele nem valósít meg bűncselekményt, súlyos jogsértést.

[74] A 2023. május 30-ai esemény tekintetében tanú5 és tanú6 tanúk nyilatkozatából azt megállapította, hogy a felperes a nála lévő kulccsal nem tudta kinyitni a lakatot, a kulcsok nem nyitották a lakatot. A tanúk ugyanakkor arról nem tudtak nyilatkozni, hogy a felperes a nála lévő kulcsokat kapta-e az alperestől, illetve a kapun a lakatot a kulcsok átadását követően lecserélték-e.

[75] A hangfelvétel személyiségi jogot sértő készítése és felhasználása, más személy részére való átadása súlyos jogsértést nem jelent. A felperes tudott arról, hogy az alperes mindenről felvételt készít.

[76] A létfenntartás veszélyeztetettségére alapított kereseti kérelem [rPtk. 582. § (1) bekezdés] elbírálásánál jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes akkor döntött az ajándékozásokról, amikor még fennállt a házassági életközösség, az alperessel is jó kapcsolatban voltak. Az alperes a külterületi ingatlanok megműveléséből, a gazdálkodásból szerzett jövedelmével segítette szüleit.

[77] Jelenleg a felperes lakhatása nem megoldott, bérlet lakásban kell élnie, amit a jövedelmi viszonyai mellett nehezen tud megélni. Az életkorára, betegségeire is figyelemmel a második emeleten lévő, kizárólag lépcsővel megközelíthető lakáshoz (ingatlan 7.) a felperes nem, vagy csak nagy nehézségek árán tud feljutni, erre figyelemmel abban a lakásban a lakhatása nem megoldott. Az ingatlan 7. 1/2 tulajdoni hányadának megszerzésével ugyanakkor a felperes a tulajdonjogból fakadó valamennyi részjogosítvánnyal rendelkezhet, akár el is adhatja, és lakhatását más lakásban megoldhatja; ilyen módon a felperes létfenntartása megoldottá válik.

[78] Nem adta ugyanakkor a felperes tulajdonába a külterületi ingatlanokat, mivel az alperes – a felperes azon állításával szemben, hogy semmit nem dolgozik - ezen külterületi ingatlanokon való gazdálkodásból él. Amennyiben az ingatlanokat a felperes visszakapná, az alperes létfenntartása válna veszélyeztetetté. A létfenntartás veszélyeztetettsége okán történő ajándék visszaadása nem vezethet arra, hogy a megajándékozott kerül olyan helyzetbe, hogy a létfenntartása ezáltal veszélyeztetett lesz.

[79] Az előbbiek szerint az rPtk. 582. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelmet kisebb részben alaposnak tekintette.

[80] A felperes elmeállapotának vizsgálatát nem rendelte el, mivel az eljárás során a perbeli cselekvőképessége tekintetében kétségei nem merültek fel.

[81] A felperest 17%-ban találta pernyertesnek, a perköltség viseléséről ennek megfelelően, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

[82] Az ítélet ellen a felperes és az alperes is fellebbezett.

[83] A felperes jogorvoslati kérelmében az ítélet megváltoztatását és elsődlegesen a keresetének teljes helytadást, az alperes perköltségben marasztalását kérte.

[84] Másodlagosan – amennyiben az ítéltábla csak a létfenntartása veszélyeztetettsége miatt látja megalapozottnak az ajándék visszakövetelését – a keresete azon részének való helytadást kérte, hogy az alperes tulajdonában álló, ingatlan 1 218729 m² területnagyságú, erdő művelési ágú (a továbbiakban ingatlan 1.), az ingatlan 2 378301 m² területnagyságú, erdő községi mintatér, kivett árok, erdő művelési ágú (a továbbiakban ingatlan 2.), valamint az ingatlan 3 helyrajzi számú, 16167 m² területnagyságú, szántó, erdő művelési ágú (a továbbiakban ingatlan 3.) ingatlanok alperes tulajdonában álló ½-½ része kerüljön visszaadásra a tulajdonába.

[85] Az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait fenntartotta.

[86] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdésben írtak helytelen alkalmazásával, okszerűtlenül mérlegelte, iratellenes megállapításokat tett, egyes tényekből további tényekre helytelenül következtetett, így a tényállást tévesen állapította meg, és a levont jogi következtetései is tévesek; részben az indokolási kötelezettségének sem tett eleget, a később kifejtettek szerint.

[87] Az elsőfokú bíróság megsértette az rPtk. 582. § (1), (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakat.

[88] Az elsőfokú ítéletben foglalt iratellenes megállapítással szemben (ítélet 63. bekezdés) valamennyi súlyos jogsértés tényállását kellő konkrétsággal, teljes részletességgel tényszerűen, (és nem érzelmi alapon) előadta, azokat nem a bizonyítékokból kellett megállapítani.

[89] A súlyos jogsértés fogalma nem csak a Btk. szerint bűncselekménynek minősülő cselekményekre terjed ki. Az otthonából történő kizárás egyébként bűncselekményt is megvalósít, csakúgy, mint a személyes adattal visszaélés, melyek büntetőbíróági megállapítása az ajándék visszaköveteléséhez nem feltétel.

[90] Azt, hogy az ajándékozók által sérelmezett megajándékozotti magatartás az rPtk. 582. § (2) bekezdése szerinti ajándék visszakövetelésére alapot adó súlyos jogsértés fogalmát kimeríti-e, az ajándékozó és a megajándékozott viszonyaiból kiindulva kell elbírálni, a polgári jog által figyelembe vehető érdekek és erkölcsi elvárások alapulvételével. Ha az ajándékozás családtagok között történt, vizsgálni kell, hogy a felek közötti családi kapcsolat mi okból és kinek a terhére róható magatartás következtében szűnt meg. Az ajándékozó és a megajándékozott körülményeinek, életvitelének ismeretében esetenként kell eldönteni, hogy mi sorolható a súlyos jogsértés körébe. A közfelfogás szerint is erkölcsileg súlyosan elítélendő magatartás súlyos jogsértést valósít meg. Az otthonából történő kizárás, oda jogerős határozat ellenére történő vissza nem engedése, ok nélküli pszichiátriai zárt osztályra vitele, nagy értékű tulajdona önkényes elvonása, személyiségi jogai kirívó mértékű sorozatos megsértése nyilvánvalóan súlyos jogsértésnek minősülnek.

[91] A törvény annak eldöntését, hogy az ajándékozó által sérelmezett megajándékozotti magatartás mikor meríti ki az rPtk. 582. § (2) bekezdésében foglalt, az ajándékozó vagy közeli hozzátartozója rovására elkövetett súlyos jogsértés fogalmát, a bíróság mérlegelési jogkörébe utalja. Az ítélet indokolásának ezt a mérlegelést tartalmaznia kell, az nem minősül annak, „hogy nem súlyos jogsértés”, vagy „bűncselekményt nem valósított meg”.

[92] A Kúria Pfv.20.958/2012/6. számú határozatában foglaltak alapján azt emelte ki, hogy az ajándékozók és a megajándékozott közötti viszony megromlása önmagában nem ad alapot az ajándék visszakövetelésére, de a megajándékozott alperes az erkölcsi normák szerint tőle elvárható hálát kell tanúsítson, s szülőjével szemben tiszteletteljes magatartásra köteles. Ezen kötelezettségét az alperes sokszorosan megszegte, összeférhetetlen, felróható magatartást tanúsított vele szemben, otthonából az anyjával együttműködve kizárta, oda vissza nem engedte, jogellenes eltávolítása és távoltartása érdekében változatos magatartásokat tanúsított, lakáshasználatát ellehetetleníteni igyekezett, melyekkel a jogszabály szerinti súlyos jogsértéseket, esetenként bűncselekményeket, mind ő mind a vele együtt élő anyja, hozzátartozója, megvalósította. Az alperes súlyos jogsértéseket valósított meg a képmásával és hangjával visszaélve, az azokat tartalmazó videó- és hangfelvételeket az anyjával szembeni bontóperben az anyja perbeli érdekeit és ezzel együtt saját anyagi érdekeit előmozdítandó az ellene tanúként felhasználni kívánt harmadik személynek, tanúl-nek megmutatta, leiratát átadta. Ezt az alperes perbeli beadványai, közokiratba foglalt nyilatkozatai, valamint hatósági és bírósági határozatok bizonyítják.

[93] Nem felel meg a valóságnak, hogy az alperes és anyja cselekedeteire az ő magatartása okot adott, ezt az alperesnek kellett volna bizonyítania. Ennek ellenkezőjét bizonyítják egyebek mellett a jogerős birtokvédelmi határozat és távoltartási kérelmet elutasító jogerős bírósági határozat, valamint a rendelkezésre álló pszichiátriai vélemény is.

[94] Az alperes és anyja együttélését az elsőfokú bíróság által figyelmen kívül hagyott, a peranyagban rendelkezésre álló több jogerős bírósági határozat, az alperes és felperes felesége nyilatkozatai, az egyéb peradatok, valamint az életszerűség is alátámasztják; bármelyikük súlyos jogsértése esetén megalapozottan követelheti vissza az alperesnek adott ajándékait.

[95] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásának 8. és 11. bekezdésében, hogy az alperes 2022. január 15-én és 2022. február 23-án is - a jogerős bírósági határozatok szerint jogellenesen - meggátolta, hogy a lakóhelyeül szolgáló ingatlanokba visszajuthasson, és azt is, hogy az otthonába történő visszajutására 2023. május 9-én csak karhatalom segítségével kerülhetett sor.

[96] A 2023. május 9. napján kelt nyilatkozata tekintetében hivatkozott arra, hogy az alperes pezsgővel itatta, majd lediktálta neki a „megbocsájtó nyilatkozatot”; az alperes és anyja megtévesztették. A megtévesztés vonatkozásában a későbbi eseményekből következtetést lehet vonni, ami az, hogy sem az alperes, sem a felesége részéről valós békülési szándék nem állt fenn; csak azért írtak vele a bírósági tárgyalást megelőző napon egy ilyen általános nyilatkozatot, hogy azt a perben az alperes vagyoni érdekeinek megfelelően felhasználja. Nyilvánvalóan tévedett, tévedését az alperes és anyja okozták, mert napokon belül folytatódott az ingatlanból történő eltávolítására irányuló cselekedetek. A nyilatkozat érvénytelenségére tekintettel az azt megelőzően az alperes és anyja által sérelmére elkövetett súlyos jogsértések is alapul szolgálhatnak az ajándékok visszakövetelésére.

[97] Az alperes és a vele együtt élő anyja a megbocsájtó nyilatkozat „kicsalását” követően is követtek el olyan súlyos jogsértéseket, melyek az ajándék visszakövetelésére alapot adnak.

[98] Nem felel meg a valóságnak, hogy a kizárása a felesége akarata volt (ítélet 89. bekezdés). Neki ehhez semmilyen érdeke nem fűződött, őt holtig tartó haszonélvezőként a címl alatti ingatlan lányának történő ajándékozásával semmilyen érdeksérelem nem érte. Az alperes volt az, aki igényt tartott ennek az ingatlannak is minél nagyobb tulajdonrészére. Azóta az anyjától fiktív szerződéssel amennyit megszerezhetett, meg is szerzett.

[99] Az, hogy az alperes a tulajdonát képező fegyvereket önkényesen, tulajdonát elvonva, minden valós és jogos ok nélkül leadta a rendőrségen, súlyos jogsértést valósít meg. Az alperes nem bizonyította a fegyverek leadásának okaként megjelölt állításait. Az elemi logika szabályai szerint a fegyvereket csak az alperes vehette ki a zárt szekrényből, hiszen a rendőrségen is ő adta le azokat.

[100] Az ítélet indokolásának 14. bekezdésében írt tényállás pontatlan, hiányos, az abból levont következtetés is téves.

[101] Önmagában nem az a súlyos jogsértés, hogy romlandó élelmiszereket vittek a szobájába, hanem ennek célzata és körülményei, vagyis, hogy alperes a nyolcvan év feletti apját megfélemlítve, provokálva el kívánta lehetetleníteni az ingatlanban tartózkodását, élelmiszerei tárolását, és megtiltotta, hogy a konyhát használja.

[102] A tényállás e körben a rendelkezésre álló objektív bizonyítékok alapján pontosan megállapítható, amit az elsőfokú bíróság elmulasztott; a súlyos jogsértéseket jelentékteleníteni próbálta.

[103] Hiányos az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a 2023. május 15-én történt, pszichiátriára történő bevitelével kapcsolatban is.

[104] Az alperes 2023. május 15-én minden ok nélkül - valótlanúságokat állítva - mentővel kívánta bevitetni a Jahn Ferenc Dél-pesti Kórház Pszichiátriai Osztályára. Az alperes jelenlétében tett fenyegetések miatt kénytelen volt engedni, hogy az alperes a kórházba vigye. A kórházból azonnal el akarták engedni, mondván semmi oka az otlétének. Az alperes hosszas telefonálását, és személyzettel történt megbeszélést követően végül benntartották „megfigyelés” céljából.

[105] Az alperes magatartásának jogellenessége megállapítható, ha pszichiátriai oka nem volt a bent tartózkodásának, és egyébként sem tanúsított olyan magatartást, ami okot adhatott volna zárt osztályra szállítására.

[106] Súlyosan jogsértő, hogy az alperes róla valótlanul azt állította, hogy öngyilkossággal, mi több gyilkossággal fenyegetőzött.

[107] tanú 3 tanú vallomása nem támasztja alá, hogy gyilkossággal vagy akár csak öngyilkossággal fenyegetőzött volna, mert az, hogy az öngyilkosság egyszer eszébe jutott, ezt a legkevésbé sem bizonyítja.

[108] Iratellenes megállapítás, hogy a „kötelező gyógykezelése” zajlott volna, ugyanis kezelést igénylő diagnózisa sem volt, a megfigyelés során éppen azt állapították meg, hogy kórházi kezelése egyáltalán nem szükséges. Ezt a zárójelentés bizonyítja.

[109] A pszichiátriára szállításával kapcsolatos történések jól rekonstruálhatóak az alperes és anyja által a távoltartás iránti eljárásban előadottakból.

[110] Miután a kórházból kiengedték, a bírósági ítélet ellenére az alperes újból kizárta a lakóhelyéül szolgáló címl alatti ingatlanból, 2023. május 30-án. Mivel a 2023. május 16-tól 31-ig Pécsett volt kórházban, a lakatot kizárólag az alperes cserélhette ismét le. Azt, hogy a lakatot lecserélték és nem tudott az ingatlanba bejutni, tanú5 és tanú6 tanúsították.

[111] felperes felesége távoltartási eljárást kezdeményezett ellene; a valótlan tényeken alapuló távoltartási kérelmet korára és képzettségére tekintettel nem a jogi képviselő nélkül eljáró kérelmező, hanem a jogvégzett alperes készítette.

[112] A valótlan, és arra alkalmatlan tények alapján, ellene alaptalanul kezdeményezett, az otthonát képező ingatlanból történő eltávolítását célzó eljárás megindítása és az alperes abban való közreműködése súlyos jogsértést valósított meg.

[113] Az alaptalan távoltartási eljárás indítása, nyilvánvalóan arra irányult, hogy az otthonából jogellenesen eltávolítsák, így az súlyos jogsértésnek minősül.

[114] A hang- és képfelvételek jogellenes készítésével, kezelésével, felhasználásával, harmadik személynek történő átadásával, az ellene folyó perben történő felhasználásával az alperes a felperessel és lányával szemben is súlyos jogsértést követett el. E körben a felperes hivatkozott a Ptk. 2:43. § g) pontjában, 2:48. §-ában foglaltakra.

[115] A hang- és videófelvevételeket az alperes tanúl-nek is megmutatta, annak leiratát számára átadta, így azt - előadásával szemben - nem csak a bíróságra csatolta be, a súlyos jogsértés önmagában ezzel is megvalósult.

[116] Az alperest felnőtt korára bevonta a munkájába, idővel egyre több mindent bízott rá. A fia meggyőzte, hogy ha az ő nevén vannak az ingatlanok, sokkal több mindent tud intézni egyedül is. Az ajándékozásra egyrészt ez a feltevés vezette, amelyet az alperes is ismert.

[117] Az ajándékozásai során abban a feltevésben volt, hogy már csak a bőséges ajándékokra tekintettel és egyébként is elvárhatóan egy átlagosan hálás, szülőjét tisztelő felnőtt emberként fog a fia viselkedni vele szemben, szükség esetén gondoskodni fog róla, és a saját és a szülei megélhetésének érdekében is kezeli majd a ráíratott ingatlanokat. Ez a feltevése nyilvánvalóan ismert a fia előtt és ez a feltevése a tényállási részben részletezettek szerint véglegesen megdőlt.

[118] Ajándékozási szerződést az ingatlanokra nem írt alá, azokat tartás fejében kívánta csak az alperesre átruházni, ahogy az a perben rendelkezésre álló tartási szerződésekben is szerepel. Az ajándékozási szerződéseket az alperes nem tudta bemutatni, és azok sem a földhivatalban, sem levéltárban, sem a szerződést ellenjegyző ügyvédnél nem voltak fellelhetőek. Az ingatlanokra vonatkozóan egyedül rendelkezésre álló tartási szerződésekben és az ajándékozási szerződések tisztázatlan körülményeiből levonható az a következtetés, hogy az átruházásra részéről tartás fejében került sor. Az alperes a tartási kötelezettségének nem tett eleget, így az a feltevés, amire tekintettel az ajándékokat adta, az alperes hibájából meghiúsult.

[119] A létfenntartása veszélyeztetett, az ajándékot az rPtk. 582. § (1) bekezdése alapján is visszakövetelheti. Lakhatása nem megoldott és egyéb szükségletei megfelelő színvonalú kielégítésére nincsenek anyagi forrásai. Ezt kifejezetten az alperes idézte elő azzal, hogy az anyjával együtt a lakóhelyéről eltávolították. Létfenntartása veszélyeztetettségét az elsőfokú ítélet nem szünteti meg. Az ingatlanra az alperes anyja javára - a per kimenetelétől függő hatállyal - holtig tartó hasznélvezeti jogot alapítottak, ami a jelenlegi ítéleti rendelkezés jogerőre emelkedése esetén azt jelentené, hogy az alperes ½ tulajdonrésze felperes felesége hasznélvezeti jogával lesz terhelt.

[120] A lakás ½ része így forgalomképtelen; az ingatlan közös értékesítésében vagy hasznosításában történő együttműködés – az előzményekre tekintettel - nem várható. A fellebbezésben megjelölt további ingatlanhányadok visszaadására a létfenntartása érdekében mindenképpen szüksége van.

[121] Ezek résztulajdonként is forgalomképesek, a földforgalmi törvény rendelkezései alapján könnyen, alperes közreműködése nélkül is értékesíthetők.

[122] Alperes nem hivatkozott arra, hogy a perbeli ingatlanok visszaadása a létfenntartását veszélyeztetné, de egyébként nem is veszélyezteti.

[123] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Perköltségét felszámította.

[124] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást kellő mértékben lefolytatta, és a rendelkezésre álló peradatokat is jórészt okszerűen és logikusan mérlegelte.

[125] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a téves feltevés, súlyos jogsértés jogcímek alapján az ajándék visszakövetelésének ténybeli megalapozottsága nem áll fenn.

[126] Ugyanakkor az ajándék visszakövetelése a felperes létfenntartásának veszélyeztetettsége okán sem megalapozott. A felperes közvetlenül az ajándék visszakövetelése iránti per megindítása előtt - több nagyértékű (közel 100 millió forint forgalmi értékű) ingatlan tulajdonjogát ajándékozta a lányának, ezzel magát hozta olyan helyzetbe, hogy létfenntartása veszélyeztetett lett.

[127] A felperes jogaival visszaél (Ptk. 1:5. §).

[128] Hivatkozott arra is, hogy jóhiszeműen kapta a vagyont, nem okozta a szülő elszegényedését, nem vállalt tartási kötelezettséget.

[129] Az alperes a PK 76. és 77. számú állásfoglalásokban, a Ptk. 4. § (4) bekezdésében, a Kúria Pfv.VI.20.218/2017/7. számú határozatában foglaltak alapján azt emelte ki, hogy az ajándék visszakövetelése csak kivételesen, akkor jogos, ha az ajándékozonak létfenntartása érdekében tényleg szüksége van az ajándékra, és a visszaadás nem veszélyezteti a megajándékozott létfenntartását.

[130] Vizsgálni kell a körülményeket, különösen azt, hogy az ajándékozás idején a felek okszerűen számíthattak-e arra, hogy az ajándékozó létfenntartásra szorul majd; volt-e olyan feltétel vagy feltevés, amely nélkül biztosan nem történt volna meg az ajándékozás; az ajándékozó nem törekedett-e arra, hogy saját helyzetét a létfenntartásra alapozott jog érvényesítésére hozza létre.

[131] Ha az ajándékozó úgy ajándékozott el mindent, hogy már a szerződés megkötése idején előre számíthatott arra, hogy rövidesen rászorul, vagy egyébként szándékosan hozta magát ilyen helyzetbe, akkor a visszakövetelést a joggal való visszaélés miatt el kell utasítani.

[132] A felperes jelenlegi vagyoni helyzetének bizonyítására a Pp. 220. §. (1) bekezdés e) pontja és 373. § (2) bekezdése alapján utólagos bizonyítást engedélyezését, s ennek körében a rendelkezésre bocsátott bizonyítékok befogadását kérte a felperes megváltozott körülményei tekintetében.

[133] A felperes és felesége, felperes felesége között házasság felbontása és járulékai iránt a Budapesti XX., XXI. és XXII. kerületi Bíróság előtt 2.P.XX.20.150/2023. számon peres eljárás volt folyamatban.

[134] A Budapesti XX., XXI. és XXII. Kerületi Bíróság 63. sorszámu ítéletében (amelyet a Fővárosi Törvényszék 49.Pf.634.976/2025. számú eljárásban kihirdetett ítéletében részben megváltoztatott) a jelen per felperese javára lakáshasználati jog ellenérték megfizetését rendelte el. Ezen ítéleti rendelkezés alapján felperes közel 6,5 millió forint juttatásban részesül, mely a felperes rászorultságát kizárja és lakhatását a továbbiakban biztosítja.

[135] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet alperes fellebbezésével érintett részének helybenhagyását, az alperes perköltségben marasztalását kérte.

[136] Előadása szerint a lányának néhány millió forint értékű ingatlanokat ajándékozott, az alperes magatartása miatt 5 éve szűkölködik, a lányának ajándékozott ingatlanok a létfenntartása veszélyeztetettségét nyilvánvalóan nem okozhatták.

[137] A visszakövetelt ajándékokat szükség szerint létfenntartására fordítaná, az ezen felüli részét pedig létfenntartása biztosítása mellett (eltartása, gondozása kikötése) átruházhatja akár a leányára is.

[138] A felesége haszonélvezeti jogával terhelt cím1 alatti ingatlan része - ajándék visszakövetelésére okot adó körülmények bekövetkezte előtt történt - elajándékozása rosszhiszemű magatartást nem valósíthatott meg, ez az ingatlan számára forgalomképes vagyont nem jelentett, kizárólag a lakhatását biztosította, aminek elvételében az alperes és anyja szerepét részletesen előadta és bizonyította.

[139] Volt felesége időközben minden vagyontárgyát az alperesre „íratta”, így a megítélt, egyébként a céljára alkalmatlan csekély összegű lakáshasználati jog ellenértékéhez sem tud hozzájutni.

[140] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet felperes fellebbezésével érintett részének helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[141] A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

[142] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, mindezek alapján – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelmekre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelmek és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[143] A felek fellebbezései az érdemi döntés megváltoztatására irányultak, érveik alapvetően a bizonyítás okszerűségét, a tények minősítését és az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkeztetéseket támadták [Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontja]. A bizonyítás anyagának értékelése, „mérlegelése” a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálat keretében vizsgálható.

[144] Az érdemi felülbírálat eredménye az, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, az alkalmazandó jogszabályok körét helyesen állapította meg, a bizonyítás eredménye ugyanakkor részben okszerűtlen, a levont jogkövetkeztetések (az ajándék létfenntartás veszélyeztetettsége okán való visszakövetelése körében) részben tévesek.

[145] A másodfokú bíróság a felülbírálat során abból indult ki, hogy a fellebbezési eljárásban a bizonyítás eredményének felülmérlegelése főszabály szerint csak akkor lehetséges, ha az okszerűtlen, vagyis jogszabálysértő [Pp. 369. § (3) bekezdés a) pont]. Szűk értelemben vett felülmérlegelésre, azaz a jogszabálysértés megállapítása nélkül a mérlegelés megváltoztatására nincs lehetőség. Az okszerűtlenség akkor állapítható meg, ha a tényállás iratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondásokat tartalmaz, továbbá, ha a bizonyítékokból csak a fellebbezéssel támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni. Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna.

[146] A perben az rPtk. 582. § (3) bekezdésére alapított kereset sikerességéhez a felperesnek elsőként azt kellett volna bizonyítania, hogy az ajándékokat az alperes által a szerződés megkötésekor ismert feltevessel adta.

[147] Az rPtk. 582. § (3) bekezdése szerint pedig az ajándékozó visszakövetelheti az ajándékot, vagy követelheti az ajándék helyébe lépett értéket akkor is, ha az a feltevés, amelyre figyelemmel az ajándékot adta, utóbb véglegesen megghiúsult, és enélkül az ajándékozásra nem került volna sor.

[148] A Legfelsőbb Bíróság - utóbbi törvényhelyhez kapcsolódó - PK 76. számú állásfoglalásának I. pontja szerint az ajándékozás alapjául szolgáló feltevés végleges megghiúsulása miatt csak akkor követelhető vissza az ajándék, illetőleg csak akkor követelhető az ajándék helyébe lépett érték, ha az ajándékozás összes körülményére kiterjedő vizsgálódás alapján az állapítható meg, hogy valamilyen lényeges körülményre vonatkozó feltevés indította az ajándékozót az ajándékozásra, s e feltevés nélkül az ajándékozásra kétséget kizáróan nem került volna sor, azzal, hogy e tekintetben a bizonyítás az ajándékozót terheli.

[149] Téves feltevés címén az ajándékot csak akkor lehet visszakövetelni, ha az ajándékozás alapjául szolgáló feltevést az ajándékozó a megajándékozott által kétséget kizáróan felismerhető módon kinyilvánította (BH 2008/149-II.), mert a visszakövetelés törvényi feltételeként meghatározott feltevés nem azonosítható sem az ajándékozó esetleges elképzelésével és reményével (BH 2000/491., BH 1985/104.), sem pedig az ajándékozó általános erkölcsi elvárásaival. Nem követelhető vissza az ajándék olyan feltevés végleges megghiúsulására alapítottnak, amely az ajándékozónak a megajándékozott személytől és magatartásától teljességgel független körülmények jövőbeni kedvező alakulásával kapcsolatos általános elképzelését tükrözi, és amelyekre ezért a megajándékozottnak nem is lehet befolyása (BH 1997/442.). {a Kúria Pfv.20.127/2013/5. számú határozata

[150] Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre a megállapított tényállás alapján, hogy az ajándékozás alapjául szolgáló feltevés végleges megghiúsulására alapított kereseti kérelem vonatkozásában nem nyert bizonyítást, hogy a visszakövetelés felperes által hivatkozott feltétele az ajándékozáskor fennállt. Nem bizonyított e feltételnek az ajándékozó felperesek által a megajándékozott örökhagyó által felismerhető módon való kinyilvánításának megtörténte, és az sem, hogy a megjelölt feltételek olyan lényegesek voltak, amelyek hiányában az ajándékozásra nem került volna sor.

[151] A feltevés fogalmát a jogszabály nem határozza meg, az a bírói gyakorlat szerint egyfajta kíváncsi, elvárás megfogalmazása (BH2008. 149.). A feltevés a szerződési akarat indítéka, amely már a szerződéskötéskor is megvalósuló, de jövőbeni körülményre is vonatkozhat (a Kúria Pfv.21.673/2018/10. számú határozata, megjelent BH2019. 110. számon). Ha az ajándékozás feltevessel történt, az azt jelenti, hogy az ajándékozó azért ruházza át ingyenesen a tulajdonában álló dolog tulajdonjogát, mert a megajándékozottal szemben a szerződéskötéssel egyidejűleg vagy a jövőben további elvárásai vannak. A feltevés szükségképpen magában hordoz bizonyos kockázati elemet, bizonytalansági tényezőt, megghiúsulása valójában azt jelenti, hogy az ajándékozásra vezető feltevés tévesnek bizonyult. Ezt ismeri el a jogszabály azzal, hogy a feltevés végleges megghiúsulásának következményeként biztosítja az ajándék visszakövetelése iránti jog gyakorlását (a Kúria Pfv.21.673/2018/10. számú határozata, megjelent BH2019. 110. számon).

[152] A következetes ítélkezési gyakorlat azt követeli meg, hogy az ajándékozáskor a feltevés a megajándékozott számára felismerhető legyen (a Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.21.020/1998. számú határozata, megjelent: BH2000. 490.), azaz tudnia kell, hogy vele szemben milyen kíváncsi vagy elvárás van. Az ajándékozó reményei, elképzelései a feltevessel nem azonosíthatók (a Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.21.665/2008. számú határozata, megjelent: BH2009. 355., a Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.21.769/2006. számú határozata,

megjelent: BH2008. 149.). Feltevésként az ajándékozás időpontjában fennállott és az ajándékozó szándékát döntően meghatározó kívánalmat kell bizonyítani, amely azonban nem azonosítható a szerződés céljával (a Kúria Pfv.II.21.673/2018. számú határozata, megjelent: BH2019. 110.).

[153] A Pp. 265. § (1) bekezdésének megfelelően a felperesnek nemcsak azt kellett bizonyítania, hogy mi volt a feltevése a szerződés megkötésekor, hanem azt is, hogy erről az alperesnek legkésőbb a szerződések megkötésekor tudomása volt, a szerződéseket ennek ismeretében kötötték meg.

[154] A felperes a fellebbezésében a szerződés megkötésekor fennálló egyik feltevéseként azt jelölte meg, hogy az alperest felnőtt korára bevonta a munkájába, idővel egyre több mindent bízott rá. A fia meggyőzte, hogy ha az ő nevén vannak az ingatlanok, sokkal több mindent tud intézni egyedül is. Az ajándékozásra egyrészt ez a feltevés vezette, amelyet az alperes is ismert.

[155] A felperes ezen előadása alapján a szerződés feltevésekor fennállónak állított feltevése egyértelműen nem azonosítható; a felperes előadása nem egyértelmű abban, hogy a feltevés az volt-e, hogy az alperes az ajándékozásokat követően még több munkába vonódhat be, vagy az, hogy az ingatlanok tulajdonjogának átruházásával egyszerűbbé válik számára a feladatok ellátása, könnyebben tud intézkedni. A perben a felperes ellentmondásos nyilatkozatokat tett arra vonatkozóan, hogy az alperes mivel foglalkozik: állította, hogy az alperes semmit nem dolgozik, soha nem volt bejelentett munkája, vállalkozása, a tőle kapott (lakókocsi) autóval „járta a világot”, erre a pénzt tőle kapta; ő ugyanakkor nagyon sokat dolgozott, pénze ebből volt, családi indíttatása alapján ő volt a családfenntartó, aki a fiát még a jogi egyetem elvégzése után is eltartotta (4.P.20.557/2022/42. számú jegyzőkönyv 14. és 15. oldal). A feltevése körében viszont éppen arra hivatkozott, hogy az alperes a munkájába bevonódott és egyre több feladattal bízta meg.

[156] A munkába való bevonás, illetve az ingatlanok ajándékozása arra figyelemmel, hogy az ügyintézés egyszerűbbé váljon az alperes számára racionális megfontolások, de feltevésként nem azonosíthatóak. A felperes nem fejtette ki azt sem, hogy a feltevés végleges megíúsulása e körben miben áll.

[157] A felperes, előadása szerint, az ajándékozásai során továbbá abban a feltevésben volt, hogy már csak a bőséges ajándékokra tekintettel és egyébként is elvárhatóan egy átlagosan hálás, szülőjét tisztelő felnőtt emberként fog a fia viselkedni vele szemben, szükség esetén gondoskodni fog róla, és a saját és a szülei megélhetésének érdekében is kezeli majd a ráíratott ingatlanokat. Ez a feltevése nyilvánvalóan ismert a fia előtt és ez a feltevése véglegesen megdőlt.

[158] Állította, hogy az ajándékozásokat megelőzően kötött tartási szerződések bizonyítják, hogy az ingatlanokat tartás fejében akarta az alperesre átruházni.

[159] A peradatok szerint a felek 2002. december 2-án tartási szerződéseket kötöttek, amellyel az alperes az ingatlan 1. és ingatlan 2. tulajdonjogát megszerezte. A tartási szerződéseket a felek felbontották, 2010. október 13-án az alperes tartás jogcímén szerzett tulajdonjogát törölték az ingatlan-nyilvántartásból, de ugyanezen a napon a javára a tulajdonjog ajándékozás jogcímén bejegyzésre került. Ezeket az adatokat a közhiteles nyilvántartás igazolja.

[160] A közhiteles nyilvántartás adataival szemben a felperes nem bizonyította, hogy nem kötötte meg az ajándékozási szerződéseket, illetve nem is akart kötni. Ez nem következik abból sem, hogy az ajándékozási szerződések – az ingatlan 1., 2. és 7.-re vonatkozó szerződések kivételével – nincsenek meg. A meglévő szerződések feltevést nem tartalmaznak, a felperes arra sem hivatkozott, hogy a további szerződésekben rögzítették volna a feltevést.

[161] A felperes a kora és betegségei ellenére a megajándékozottal szemben támogatási, gondozási igénnyel a szerződések megkötését követően, a felperes és felesége kapcsolatának megromlásáig, a peres eljárás megindításáig nem lépett fel, a szerződésekben pedig kifejezetten örökre, visszavonhatatlanul, teljesen és tehermentesen adta az ingatlanokat ajándékba, tehát maga sem tekintette lényeges körülménynek az ajándékozáskor a perben hivatkozott ezen feltevését.

[162] A felperes tehát nem bizonyított olyan, az ajándékozáskor meglévő feltevést, amely nélkül az ajándékozásra kétséget kizáróan nem került volna sor; a feltevés az alperes számára is ismert volt; a feltevés véglegesen megghiúsult. A kereset mindezeknek megfelelően az rPtk. 582. § (3) bekezdése alapján nem volt teljesíthető, a felperes fellebbezése e körben alaptalan.

[163] A súlyos jogsértések [rPtk. 582. § (2) bekezdés] vonatkozásában a felperes helytállóan hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy azokat részletesen, tényszerűen előadta, bizonyítékait is csatolta. Az ítéletben rögzített tényállásnak nyilvánvalóan bizonyított tényeken kell alapulnia, vagyis a tények tényállásban való rögzítéséhez azok előadásán túl, a Pp. 265. § szerinti bizonyítása is szükséges. A bíróság feladata a bizonyítási eljárás lefolytatása és a bizonyított, releváns tények rögzítése, azok alapján a jogkövetkeztetések levonása.

[164] Az adott esetben a felek közötti jogvitában – a hozzátartozói kapcsolatra és az elmérgesedett viszonyra tekintettel – az érzelmek jelentős szerepet kaptak, a felperes a keresetében ugyanakkor nem ezeknek az érzelmeknek az értékelését, hanem az előadott tények tekintetében a bizonyítás lefolytatását és a lefolytatott bizonyítás eredményeként megállapított tényállás alapján az ajándék visszakövetelésére való jogosultsága megállapítását és ennek folytán az ajándékok visszaadását kérte.

[165] A súlyos jogsértések megítélésénél alapvető jelentősége volt a felperes 2023. május 9-i „megbocsájtó nyilatkozta” értékelésének; abban az esetben ugyanis, ha a felperes az ezen időpontig megvalósult (állított) jogsértéseket megbocsátotta, azok alapján az ajándék visszakövetelésének az rPtk. 582. § (4) bekezdése alapján nincs helye.

[166] A Fővárosi Ítéltábla az 1.Pkf.25.213/2025/3. számú végzésében arra mutatott rá, hogy a nyilatkozat az rPtk. 582. § (4) bekezdése alapján értelmezendő; a bizonyítási eljárás eredményétől függően kizárhatja az ajándék rPtk. 582. § (2) bekezdésére alapított visszakövetelését. A nyilatkozatot, annak létrejöttével, tartalmával kapcsolatos érveket ezen kereset részeként, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:8. §-ában írt szempontokra figyelemmel kell vizsgálni, értelmezni.

[167] A felperes előadása a „megbocsájtó nyilatkozat” keletkezésének körülményeit illetően is ellentmondásos volt: a 4.P.20.557/2022/26. számú keresetváltoztatásában (amelyben a jognyilatkozat érvénytelenségének megállapítását kérte) azt állította, hogy a felesége és az alperes 2023. május 9-én jelezték neki, hogy a közöttük folyamatban lévő peres eljárásokat, haragos viszonyt szeretnék békés úton, peren kívül rendezni. A felesége azt is jelezte, hogy a házasságukat is helyre akarja állítani. Leültek beszélgetni és a házassági életközösség helyreállításában és a családi békében bízva – átgondolás és értelmezés nélkül – saját kezével leírta és aláírta a túlnyomórészt az alperes által diktált nyilatkozatot.

[168] A fellebbezésében már azt adta elő, hogy pezsgővel itatta őt az alperes, ennek hatására írta le és írta alá a nyilatkozatot.

[169] A peradatok alapján nem állapítható meg, hogy a felperest a nyilatkozat aláírására kényszerítették volna, azt ittasan, tartalmát nem ismerve, illetve meg nem értve írta volna meg és alá. Önmagában az, hogy a nyilatkozatot a felesége és fia kérésére megírta, megtevesztésnek, tévedésnek nem tekinthető.

[170] A nyilatkozat tartalma szerint – a szavak általánosan elfogadott jelentése alapján – a felperes a feleségének és a fiának mindent megbocsátott, ami a perbeli előadása alapján (a házassági életközösséget és a családi békét akarta helyreállítani) egyértelműen az általa állított, ezen időpontot megelőzően megvalósult súlyos jogsértések megbocsátását jelentette.

[171] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes a tévedését (Ptk. 6:90. §) és a felesége, illetve az alperes részéről történt megtévesztését (Ptk. 6:91. §) nem bizonyította. A nyilatkozatban foglaltakkal szemben (azt már másnap megtámadva) a felperes a peres eljárás megszüntetését nem kérte. Az a tévedést, illetve megtévesztést önmagában nem bizonyítja, hogy a felperes felesége és az alperes a nyilatkozat megtételével jelen per megszüntetését kívánták elérni, hiszen a családi békére törekvés nyilvánvalóan az egymással szembeni pereskedés befejezését is magában foglalja. A felperes egyébként nem a nyilatkozatba foglalt vállalásának megfelelően járt el („elfogadja alperes segítségét, hogy a fentiek megvalósuljon, pereskedés mellőzésével”), a pert tovább folytatta. Önmagában az a tény, hogy a családi béke ezt követően nem állt helyre, a feleség a házassági életközösséget nem állította helyre, megtévesztésként, a felperes tévedéseként nem értékelhető. Az egy olyan feltevés volt a felperes részéről, ami részben az ő hibájából meghiúsult.

[172] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a 2023. május 9-e előtti, a felperes által állított súlyos jogsértések vizsgálatát alappal mellőzte, tekintettel arra, hogy a megbocsátás folytán azok az ajándékok visszakövetelését nem alapozhatták meg.

[173] Az ajándék visszakövetelésének alapjaként tehát a 2023. május 9-e utáni, a felperes által súlyos jogsértésnek állított események voltak vizsgálhatóak.

[174] A Kúria jogértelmezése szerint a súlyos jogsértés fogalma közel sem csak a Btk. szerint bűncselekménynek minősülő cselekményekre terjed ki. Azt, hogy az ajándékozók által sérelmezett megajándékozotti magatartás az rPtk. 582. § (2) bekezdése szerinti ajándék visszakövetelésére alapot adó súlyos jogsértés fogalmát kimeríti-e, az ajándékozó és a megajándékozott viszonyaiból kiindulva kell elbírálni, a polgári jog által figyelembe vehető érdekek és erkölcsi elvárások alapulvételével. Ha az ajándékozás családtagok között történt, vizsgálni kell, hogy a felek közötti családi kapcsolat mi okból és kinek a terhére róható magatartás következtében szűnt meg. Az ajándékozó és a megajándékozott körülményeinek, életvitelének ismeretében esetenként kell eldönteni, hogy mi sorolható a súlyos jogsértés körébe. A kereset eredményességének azonban elengedhetetlen feltétele, hogy az ajándékozó által sérelmezett megajándékozotti magatartás ne csak az ajándékozó nézete szerint, hanem a közfelfogás szerint is erkölcsileg súlyosan elítélendő legyen. A felek közötti viszony megromlása vagy az ajándékozóval szemben tanúsított tiszteletlenség, hálátlanság önmagában még nem ad alapot az ajándék visszakövetelésére (Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.652/2010/5. számú határozat).

[175] A törvény annak eldöntését, hogy az ajándékozó által sérelmezett megajándékozotti magatartás mikor meríti ki az rPtk. 582. § (2) bekezdésében foglalt az ajándékozó vagy közeli hozzátartozója rovására elkövetett súlyos jogsértés fogalmát, a bíróság mérlegelési jogkörébe utalja.

[176] A peradatok, a felperes személyes nyilatkozata alapján az állapítható meg, hogy a felperes és a felesége, illetve a felperes és a fia, az alperes közötti kapcsolat elmérgesedett. Ezt a felperes arra vezette vissza, hogy észrevette, hogy a fiának nagyobb vagyont juttatott, mint a lányának, ezt rendezni akarta, de ebben az alperes nem volt partner. A konfliktus akkor csúcsosodott ki, amikor a címl alatti ingatlant a lányának akarta ajándékozni (44.P.20.557/2022/42. számú jegyzőkönyv 15. oldal). Az ajándékozásra 2021 novemberében sor is került, amit a felperes felesége sérelmezett arra tekintettel, hogy a tulajdonjog átruházására a haszonélvezeti jogával terhelt ingatlan vonatkozásában a tudta nélkül került sor; 50 év házasság után a felperes őt nem tájékoztatta a jogügyletről, ezért úgy érezte, hogy a

felperes a feje fölül elajándékozta a házat, a gyermekeiket pedig egymás ellen uszította (6.P.20.557/2022/949. számú jegyzőkönyv 4. és 5. oldal). felperes felesége innentől kezdve az életközösséget nem akarta fenntartani, a viták, veszekedések állandósultak.

[177] felperes felesége vallomása e körben figyelembe vehető volt, tekintettel arra, hogy a családi konfliktus részese volt, a legközelebbi ismertekkel ő rendelkezett a felperesen kívül a házasságuk megromlására vezető okokról, nyilatkozata egyébként e körben a releváns tények tekintetében a felperes előadásával egyezett azzal, hogy érzelmileg a történeteket ő és a felperes eltérően élték meg. Ebbe a konfliktusba a felnőtt gyermekek bevonódtak, a lány az apja, a fiú az anyja oldalára állt.

[178] Az állított jogsértéseket ezen viszony keretei között kellett vizsgálni, így jelentőséget kellett tulajdonítani annak, hogy az addig békés családi kapcsolat a felperes magatartására is visszavezethetően megromlott, a vitát, veszekedést az ő közösen lakott ingatlanval kapcsolatos magatartása váltotta ki, indította el.

[179] Az egyes események megtörténtét az alperes nem vitatta, azokat a tanúk vallomása, a felperes által csatolt bírósági és más hatósági határozatok tartalma is bizonyította. A felperes ugyanakkor számos esetről a célzatot és a körülményeket sérelmezte, a súlyos jogsértés megítélése szempontjából ennek tulajdonított jelentőséget, amelyek olyan tudattartalmak az alperes és a felperes felesége részéről, ami a tanúvallomásokkal és az okiratokkal nem bizonyítható.

[180] A peradatok jogi értékelésekor azonban el kell választani egymástól az erkölcsileg elítélendő és az ajándék visszakövetelésére is alapot adó, erkölcsileg súlyosan elítélendő megajándékozotti magatartást (a Kúria Pfv.20.419/2014/6. számú ítélete). A kereset eredményességének elengedhetetlen feltétele, hogy az ajándékozó által sérelmezett megajándékozotti magatartás ne csak az ajándékozó nézete szerint, hanem a közfelfogás szerinti is erkölcsileg súlyosan elítélendő legyen.

[181] Az elsőfokú bíróság tévesen következtetett arra, hogy az alperes és anyja nem együttélő hozzátartozók, aminek az rPtk. 582. § (2) bekezdés azon fordulata szerint van jelentősége az ajándék visszakövetelése szempontjából, hogy arra a megajándékozottal együtt élő hozzátartozó súlyos jogsértése is alapot ad.

[182] A felperes, a felesége és az alperes a házasság megromlását megelőzően is együtt éltek, az alperes és anyja együttélését több jogerős határozat (Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság 17.Pk.51.215/2023/5-I. számú végzés, 17.P.XX.20.431/2022/38-I. számú ítélet) és felperes felesége más eljárásokban tett nyilatkozatai (17.P.20.017/2022. számú perben benyújtott keresetlevél) és a vallomása is alátámasztja. Minderre figyelemmel az ajándék visszakövetelésének alapjaként a felperes által állított, a feleségének tulajdonított magatartások is vizsgálhatóak voltak.

[183] Az ingatlanból való kizárás tekintetében az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg felperes felesége vallomása alapján, hogy az a felperes feleségének akarata volt. A felperes a súlyos jogsértést azonban nem ennek alapján, hanem azért állította, mert álláspontja szerint a kizárás „értelmi szerzője” az alperes volt, neki fűződött érdeke az ingatlanból való eltávolításhoz, mert ő akarta azt megszerezni; a kizárás bosszú volt részéről, amihez eszközként használta fel az anyját. A felperes e körben olyan érzelmi töltetet állított az események mögé, amelyek az egyébként objektíve bizonyítható tényeknek a felperes saját, szubjektív szempontjából való megítélését igényelnék a bíróságtól, ami a közfelfogás szerinti értékelés szempontjának ellentmond.

[184] E körben – a megbocsátásra tekintettel – csak a 2023. május 9-e utáni események vizsgálhatóak. A peradatok, az események folyamata alapján egyértelmű, hogy az alperes és a felperes felesége a megromlott viszonyra tekintettel igyekeztek a felperessel való

együttélésüket megszüntetni, az addig közös lakóhelyül szolgáló ingatlanból a felperest eltávolítani, az oda való visszatérését megakadályozni. A 2023. május 9-e előtti események (a felperesnek a lányához szállítása, az ingatlanba való visszatérésének megakadályozása; a vadászati fegyverek rendőrségen való leadása; a 2022. február 28-i dulakodás) is ezt a célt szolgálták, a felperes azonban azokat megbocsátotta, így az ajándék visszakövetelésének alapjául szolgáló súlyos jogsértésként nem volt értékelhető.

[185] A felperes 2023. május 9-én költözött vissza időlegesen az ingatlanba, amikor abban tulajdonjoggal már nem rendelkezett, a felperes felesége a haszonélvezeti joga, az alperes az ingatlan $\frac{1}{2}$ részére vonatkozó tulajdonjoga alapján törekedett az ingatlan kizárólagos használatára. Bár a felek között zajlottak beszélgetések a viták békés rendezéséről, ebbe illeszkedett a megbocsátó nyilatkozat is, a 2023. május 9-e utáni időszakban nyilvánvalóvá vált, hogy az együttélés nem tartható fenn, a házasság véglegesen megromlott, a felperes felesége nem akar már a felperessel együtt élni, és az ingatlan közös használata az alperes ugyanazon ingatlanban élése okán sem megoldható, a felperes és az alperes viszonyának megromlására is tekintettel. A házasság felbontására irányuló perben a felperes felesége erre tekintettel kérte a lakáshasználat rendezését, a lakás használatára való kizárólagos feljogosítását.

[186] A felperes lakáshasználati jogát a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 2025. június 26-án kelt 2.P.XX.320.150/2023/63. számú ítéletével meg is szüntette.

[187] A pszichiátriára történő bevitel, a romlandó élelmiszerek felperes szobájába való bevitele, a 2023. május 30-i esemény is ennek viszonylatában vizsgálandóak.

[188] tanú 3 tanú vallomása nem bizonyította, hogy a felperes gyilkossággal, öngyilkossággal fenyegetőzött volna, vallomása szerint ugyanis a felperes egyetlen alkalommal – az ingatlanból való eltávolítása okán – mondta azt neki, hogy már az öngyilkosság is eszébe jutott elkeseredésében, de ezt nem gondolta komolyan. A felperes beszállítására tényszerűen az öngyilkossággal, gyilkossággal való fenyegetőzésre hivatkozással került sor, önmagában ez az alperes részéről súlyos jogsértésnek nem tekinthető. Az nem bizonyított, hogy az alperes e körben szándékosan valótlanúságot állított, a bíróság eljárásában kirendelt pszichiáter szakértő a felperes kötelező gyógykezelését, kórházban tartását szükségesnek ítélte, a felperes ennek okán töltött 9 napot a kórházban.

[189] A távoltartás kezdeményezése jogi eszköz, amelyet a felperes felesége vett igénybe, annak célja egyértelműen, a kérelem tartalmából is megállapíthatóan a felperes ingatlantól való távoltartása volt. A kérelem alaptalansága és elutasítása önmagában a súlyos jogsértést nem bizonyítja.

[190] A másodfokú bíróság a 2023. május 30-ai esemény tekintetében az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel mindenben egyetért.

[191] Az a tény, hogy az alperes és anyja a felperes ingatlantól való távoltartására különböző jogi eszközöket vettek igénybe, és adott esetben kérelmük esetlegesen alaptalannak bizonyult; az továbbá, hogy az alperes a szülei közötti vitában – a saját érdekeit is szem előtt tartva – az anyját segítette, erkölcsileg elítélendőnek, helytelennek minősíthető, azonban az adott esetben – a felek megromlott viszonyára is tekintettel - az ajándék visszakövetelésére is alapot adó, erkölcsileg súlyosan elítélendő megajándékozotti magatartásként nem értékelhető.

[192] A hangfelvétel személyiségi jogot sértő készítése és felhasználása tekintetében az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel az ítéltábla szintén egyetért. A felperes tudott arról, hogy az alperes mindenről felvételt készít, az elmérgesedett viszonyban az alperes ezt egy eszköznek látta saját igaza bizonyítására. A jogsértő felvételkészítés, a felvételek

felhasználása nem önmagában, hanem a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a perben felmerült összes adat egybevetésével ítélandó meg.

[193] E körben az elsőfokú bíróság mérlegelése nem okszerűtlen, felülmérlegelésre nincs ok. Az rPtk. 582. § (2) bekezdésére alapított kereset alaptalan, az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezése elleni fellebbezés e körben alaptalan.

[194] A felperes létfenntartásának veszélyeztetettségére az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett. A felperes lakhatása nem megoldott, a szükségletei biztosításához anyagi forrásai nincsenek, illetve nem elegendők. Az nem bizonyított, hogy a felperes önkormányzati bentlakásos intézményben él, a lakáshasználati jog ellenértékéhez hozzájutott volna, illetve reálisan számolni lehet azzal, hogy a közeljövőben ahhoz hozzájut.

[195] A címl alatti ingatlan ajándékozásáról a felperes akkor döntött, amikor még fennállt a házassági életközösség, az alperessel is jó kapcsolatban voltak. A vitát éppen ez az ajándékozás robbantotta ki, ez vezetett a felek viszonyának megromlására. A felperes az ajándékozásokkal a jogaival nem élt vissza (Ptk. 1:5. §), azok időpontjában még bízott helyzetének rendeződésében, abban, hogy a családi béke helyreáll, a címl alatti ingatlant a továbbiakban is használhatja, lakhatása megoldott lesz.

[196] Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy életkorára, betegségeire is figyelemmel a második emeleten lévő, kizárólag lépcsővel megközelíthető lakáshoz (ingatlan 7.) a felperes nem, vagy csak nagy nehézségek árán tud feljutni, erre figyelemmel abban a lakásban a lakhatása nem megoldott.

[197] A létfenntartás veszélyeztetettségét ugyanakkor ezen ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadának a visszaadása nem szünteti meg, az ingatlan ugyanis felperes felesége haszonélvezeti jogával terhelt, ennek okán hasznosítása, értékesítése a felperes számára nehézségeket okozhat.

[198] A felperes által a fellebbezésben megjelölt külterületi ingatlanok résztulajdona is forgalomképes, azok az alperes közreműködése nélkül is értékesíthetőek, a felperes azokból anyagi forrásokhoz is juthat.

[199] A bírói gyakorlat szerint a létfenntartás veszélyeztetettségének vizsgálata nem szűkíthető le a mindennapi szükségletek - a lakás és az ételmezés - anyagi fedezetének a tisztázására. A létfenntartás körében azt is vizsgálni kell, hogy egészségi állapota, életkora miatt az ajándékozó mennyiben szorul ápolásra, gondozásra, és ez a szükséglete átmeneti jellegű vagy állandósultnak, esetleg egyre fokozódó mértékűnek tekinthető (BH 1992/4. sz. 245.).

[200] A létfenntartás veszélyeztetettségének vizsgálata nem szűkíthető le a mindennapi szükségletek anyagi fedezetének tisztázására, ugyanakkor azonban a létfenntartás körében az ajándékozó jövedelme és anyagi helyzete mellett azt is vizsgálni kell, hogy életkora, egészségi állapota miatt mennyiben rászorult, és ez a helyzet átmeneti jellegű vagy állandósultnak tekinthető-e. Az ajándékozás ingyenes, de kétoldalú jogügylet, melynek létrejötte után a megajándékozott jogai is védelemben részesülnek, ezért meghatározott, lényeges, komoly és valós okoknak kell fennállniuk ahhoz, hogy az eredményes visszakövetelésre sor kerülhessen. Ezzel kapcsolatban a PK 76. sz. állásfoglalásában adott iránymutatás jön figyelembe (Legfelsőbb Bíróság Pf.II.22555/1997 - BH 1997/11. sz. 211.).

[201] A létfenntartás veszélyeztetettségét nem az ajándékozó pillanatnyi helyzete alapján kell megítélni, hanem azt is vizsgálni kell, hogy az ajándékozó körülményei, egészségi állapota stb. mellett ez a helyzet állandónak tekinthető-e, vagy átmeneti jellegű, amelyben a továbbiakban változás várható (LB Pf.II.22072/1997. - BH 1999/2. sz. 68.).

[202] Az adott eset egyedi körülményei mérlegelésével az állapítható meg, hogy a lakhatás – a megközelítés nehézségei ellenére való – potenciális biztosításával, illetve a könnyebben értékesíthető ingatlanok tulajdonjogának visszaadásával és ezzel értékesítésük lehetővé tételével a felperes megélhetése biztosítottá válik, az az alperes létfenntartását nem veszélyezteti, erre egyébként az alperes az elsőfokú eljárásban nem is hivatkozott. A felperes idős korára, egészségi állapotára tekintettel egyértelmű, hogy jövedelmi és anyagi helyzete a jövőben nem fog változni, helyzete állandónak tekinthető.

[203] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a felperes fellebbezésében megjelölt további ingatlanokat is a felperes tulajdonába adta ajándék visszakövetelése jogcímén.

[204] A felperest a perben akkor lehet pernyertesnek tekinteni, ha a bíróság a keresetnek helyt adott. Amennyiben a felperes keresetét vagylagosan terjeszti elő, és a bíróság a keresetek egyikének helyt adott, de a többit nem teljesíti, a felperest ugyancsak pernyertesnek kell tekinteni. A felperes az ajándék visszakövetelése iránti igényét több jogcímre alapította, de keresete összességében a megjelölt ingatlanok bármely jogcímen való visszaadását célozta.

[205] Ez a kereset a másodfokú eljárásban meghozott döntés szerint fele részben eredményes, a pernyertesség, pervesztesség aránya az első- és a másodfokú eljárásban is 50-50%. Erre figyelemmel – mivel a fél és az ellenfél javára meghatározott perköltségek összege közötti különbség sem jelentős – a másodfokú bíróság a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy egyik fél sem köteles a másik részére perköltség megtérítésére. A pernyertesség, pervesztesség arányára tekintettel rendelkezett a kereseti illeték viseléséről is.

[206] Az alperes a fellebbezése illetékét megfizette, a felperes költségfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján számított 2.500.000 forint illeték megfizetésére a felek szintén a pernyertesség, pervesztesség arányában kötelesek a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján.

[207] A peres feleknek az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell teljesítenie.

[208] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes.

[209] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felperest és az alperest, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben a fél az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2026. július 9.

Dr. Kovács Helga s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Stecbauer Anita s.k.
bíró